

имъ давали подчиненитѣ и съюзнитѣ славянски племена. Българитѣ яздили много изкусно на коне, които нарочно отгледвали само за война. Конниците се всецѣло покривали съ брони — кожани или ленени горни дрехи, на които били едно до друго пришити желѣзни кръгчета, главитѣ си покривали съ желѣзни шлемове, а кръста си опасвали съ широкъ металически поясъ. Вѣоржжавали се съ мечове, лѣжкове и дълги копия, но въ сраженията употребявали и примка (арканъ), съ която залавяли или свалiali отъ конетѣ противниците си. За знаме имъ служела конска опашка. Прѣди да потеглятъ на походъ, върховниятъ вождъ натоварвалъ единъ вѣренъ, опитенъ и благоразуменъ мжжъ да прѣгледа на всѣки войникъ коня, оржжието и другитѣ потребности за война. Ако се укажело, че у нѣкого не било всичко въ исправностъ, такъвъ войникъ се осжждалъ на смъртъ. Слѣдъ войската подкарвали многоброенъ добитѣкъ за прѣхранването ѝ. Въ военнитѣ си лагери се силно окопавали, но войниците отъ всѣко племе се разполагали по отдѣлно подъ палатки; при това поставяли на всички страни чести стражи, за да не бждѣли нападнати ненадѣйно. На войскитѣ се давалъ знакъ за приближаване на неприятеля съ запалване на голѣми огньове по височинитѣ. Прѣди да влѣзатъ въ сражение, българитѣ принасяли жертви, пѣли и прѣдсказвали. Въ извѣстни дни, които считали за неблагоприятни, отбѣгвали да влизатъ въ сражение. Сраженията се започвали почти всѣкога привечеръ или въ зори. Тѣ се прѣдшествували обикновено съ далечни засади, обхождане на врага и привидни нападения и отстъпления; за да се раздвижи неприятеля, да му се узнае силата и да се постави въ такова положение, при което можалъ да бжде лесно разбитъ. Прѣди главното сражение самъ каганътъ постривалъ военнитѣ си отряди, държалъ имъ насърчителни рѣчи, лично ръководѣлъ боя и ободрявалъ отслабналитѣ си части. Знакътъ за нападане се давалъ чрѣзъ звукове на трѣби. Въ боеветѣ българитѣ се строили на линии. Тѣ хвърляли противъ неприятеля най-напрѣдъ стрѣлцитѣ, а задъ всѣка войскова частъ стояла силна резерва. Когато не-